

VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE TIJEKOM NASTAVE NA DALJINU

Dragi roditelji!

U nastavi na daljinu došlo je vrijeme za vrednovanje i ocjenjivanje.

Do sada ste s nama lijepo surađivali i imamo povjerenja u našu daljnju suradnju i u ovoj ispitnoj situaciji. Želimo Vam naglasiti kako je svima nama cilj potaknuti trud i zalaganje učenika te iz nastale situacije izvući maksimum s ciljem dobrobiti naših učenika i uzimajući pritom u obzir različite životne, obiteljske i ostale faktore koji utječu i mogu utjecati na rad, zalaganje i postignuća Vašega djeteta.

Svjesni smo ozbiljnosti nastale situacije, pojave egzistencijalnih briga i pojačanog stresa, ali Vas molimo da, ukoliko to možete, budete i dalje uključeni u rad Vašega djeteta, kao i suradnju sa školom.

Navedeno bi podrazumijevalo to da **roditelj treba:**

- **Osigurati i postaviti djetetu pravila škole u kući i odrediti vrijeme za učenje/plan učenja.**
- **Odgovornost je roditelja da pomognu djetetu – ali ne i raditi umjesto njega.** Iako je razumljivo nastojanje roditelja da učenici postignu bolje rezultate, a time i ocjene, pomoć roditelja ne smije prijeći u pisanje zadaća umjesto učenika, izradu radova koji učenici trebaju samostalno napraviti ili pritisak na učenike i učitelje vezano za bolje ocjene. Roditelji koji prelaze u pomoć koja to nije, štete razvoju odgovornosti i samostalnosti učenika te umanjuju njihovu šansu za samostalno snalaženje u svakodnevnim životnim situacijama i aktivnostima.
- **Roditeljska je uloga poticati dijete da samostalno odraduje sve zadatke i ohrabriti ga da se za sve nejasnoće obrati učitelju.** Vjerujemo da niste svi u mogućnosti biti kod kuće sa svojim djetetom te je upravo zbog toga važno poticati ovaj vid suradnje. Također, **roditelji trebaju surađivati s učiteljima i stručnim suradnicima** kako bi osigurali opću dobrobit svoje djece, poticali ih na učenje, na istraživanje i dobru organizaciju vremena tijekom nastave na daljinu.
- **Tijekom učenja i vrednovanja roditelj može pratiti način rada učenika** te, po potrebi uz suradnju s učiteljima i **stručnim suradnicima, pomagati mu u osmišljavanju što boljih pristupa učenju.** U prvom redu jer je riječ o situaciji u kojoj se vrednovanje ne oslanja, kao do sada, na poznavanje sadržaja kao glavnoga pokazatelja znanja, već se pažnja usmjerava i na druge elemente poput samostalnosti, kreativnosti, mogućnosti korištenja naučenoga, timskoga rada i sl., a koje će učitelji uzimati u obzir.

Želimo Vas još jednom ohrabriti te naglasiti važnost kvalitetne suradnje sa školom, kao i zahvaliti na dosadašnjem uloženom trudu.

Stručno-razvojna služba

Ukoliko naidete na bilo kakve poteškoće, svakako se obratite razredniku/ci ili pedagoginjama i psihologinji.

U prilogu Vam dostavljamo neke od dijelova iz dokumenta „Upute za vrednovanje i ocjenjivanje tijekom nastave na daljinu“ Ministarstva znanosti i obrazovanja te poveznicu koja će Vas odvesti do cijeloga teksta.

*U prvom planu treba biti **dobrobit samih učenika** koje je kvalitetnim povratnim informacijama važno poticati na učenje. Pritom je ocjenjivanje u drugom planu.*

*Roditelji trebaju uočiti da se vrednovanje ne oslanja, kao do sada, na poznavanje sadržaja kao glavni pokazatelj znanja, već da treba obratiti pažnju i na druge elemente (samostalnost, kreativnost, mogućnost korištenja naučenog, timski rad...) i da računaju da će nastavnici i to uzimati u obzir. Posebno je istaknuto da će se u ovom razdoblju pratiti aktivnost učenika u izvršavanju svojih obaveza, ali se očekuje da učenici samostalno rade na složenijim zadacima. U tim složenijim zadacima **dobro je da roditelji budu upoznati s njima, ali nikako da se angažiraju u izradi i pisanju takvih radova umjesto učenika.***

Vrednujemo i zato da bismo učeniku dali povratnu informaciju je li ostvario odgojno-obrazovne ishode, ali i kako će poboljšati svoje učenje. Da bismo to postigli, moramo pratiti rad učenika, poticati njihovu aktivnost i suradnju, kako s učiteljem, tako i s drugim učenicima.

*Ono što treba posebno naglasiti je da se sadržaji koje nastavnici trebaju poučavati i kasnije vrednovati i ocjenjivati trebaju biti usmjeriti na bitno, a osloboditi se sporednih detalja i činjenica. Kod svih metoda vrednovanja treba imati na umu da je **potrebno jasno razlučiti bitne sadržaje od onih manje bitnih ili sporednih.***

*Konkretno, **u svim predmetima može se vrednovati aktivnost učenika** preko diskusija i domaćih zadaća. Nadalje, u svakom predmetu moguće je napraviti i **jedan složeniji zadatak u obliku plakata, prezentacije, projekta, istraživačkog rada, kritičkog prikaza ili problemskog zadatka** i takav se rad može vrednovati. **Dakle, barem dvije ocjene do kraja nastavne godine mogu dobiti svi učenici.***

*Za predmete u školama koji se izvode s tjednom satnicom od četiri sata tjedno (Hrvatski jezik i Matematika) **usmeno ispitivanje poželjno je provesti jedanput** do kraja školske godine, a posebno ukoliko učitelj ili učenik imaju dilemu oko zaključne ocjene, odnosno, ukoliko nema dovoljno elemenata za zaključivanje ocjene. Za predmete s tjednom satnicom od tri sata tjedno (Engleski jezik), usmeno ispitivanje **preporuča se provesti ukoliko se učenika ocjenjuje ocjenom odličan ili ako učitelj procijeni da nema dovoljno elemenata za zaključivanje pozitivne ocjene** i da je ovo primjereni oblik ispitivanja.*

U preostalim slučajevima, učitelje se ne upućuje na provođenje usmenog ispita tijekom izvođenja nastave na daljinu.

*U nekim predmetima kao što su Matematika, Fizika i Kemija, uobičajeno je da se **provjerava i pisanim putem** jer to uključuje i rješavanje zadataka te vrednovanje drugih različitih uradaka. Pritom se mogu upotrebljavati alati (Geogebra i Matific ili neki dr.), ali i jednostavna tehnika: „ovo su zadaci, molim te riješi ih u zadanom vremenu, fotografiraj rješenja te mi ih pošalji na uvid“. Ta jednostavna tehnika pogodna je i kod učenika koji žive na mjestima sa slabijom internetskom vezom. **Tu su mnogi zabrinuti za vjerodostojnost odgovora jer je pitanje je li učenik zadatke riješio samostalno, od pomoći može biti činjenica da učitelji uglavnom poznaju svoje učenike, a prateći njihov proces učenja, vježbanja i napredovanja mogu procijeniti njihovu razinu naučenog.** Nakon predaje pisanog testa koji ima značajni utjecaj na ocjenu, treba organizirati i kratak usmeni razgovor/ispit kako bi učitelj s učenikom prošao kroz njegov uradak i razjasnio poteškoće (ili rješenja) testa.*

Za razrednu nastavu dovoljno je pratiti aktivnost učenika – jesu li sve zadaće i vježbe izrađene te dati učenicima da naprave neke od **kompleksnijih zadataka** koji služe sintezi znanja, a poticajni su za učenje, kao što su izrada plakata, umnih mapa, crteža, sastavaka, kvizova. **Naglašavamo da u razrednoj nastavi ne treba učenika usmeno ispitati tijekom nastave na daljinu.** Bez izmjena Zakona o odgoju i obrazovanju nije moguće dokinuti brojčane ocjene iz pojedinih predmeta, kao ni općenito u razrednoj nastavi, iako se ta mogućnost ostavlja otvorenom.

Domaće zadaće, također, bi trebalo zadavati te **vrednovati s obzirom na njihovu kvalitetu, ali i redovitost.** Pritom je **važno davati povratne informacije** u kojima treba objasniti što je dobro te gdje postoji mogućnost za unaprjeđenje.

Posebno bi bilo vrijedno da učenici samostalno istražuju i pretražuju izvore na internetu te pritom mogu kritički procijeniti i njihovu vjerodostojnost. Nakon prikupljanja informacija iz različitih kvalitetnih izvora trebali bi biti u stanju napisati samostalni rad zadanog opsega i strukture te uz potrebnu argumentaciju.

Zaključna ocjena na kraju godine izvodi se na sličan način kao što je bilo i prethodnih godina. **Uzimaju se u obzir svi elementi vrednovanja i cjelokupni rad učenika tijekom cijele nastavne godine te se procjenjuje razina ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, kompetencija, znanja, vještina, sposobnosti, samostalnosti i odgovornosti prema radu tijekom nastavne godine.** Prema Pravilniku o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama, **ocjenjivanje je samo pridavanje brojčane ili opisne vrijednosti rezultatima praćenja i provjeravanja učenikova rada. Dakle, na jednaki se način uzimaju u obzir ocjene i rad tijekom nastave na daljinu, kao i one iz ostatka nastavne godine.** Ako epidemiološka situacija i provođenje nastave na daljinu to budu zahtijevali, Ministarstvo će predložiti izmjenu Zakona o odgoju i obrazovanju te omogućiti da se ne izvodi zaključna ocjena u razrednoj nastavi i odgojnim predmetima u predmetnoj nastavi u osnovnoj školi (Tjelesna i zdravstvena kultura, Glazbena kultura, Likovna kultura).

U ovakvim izvanrednim uvjetima, odluke se donose sukladno preporukama stručnjaka i epidemiološkoj situaciji te stalno uslijed promjena okolnosti možemo očekivati i promjene nekih odluka, ali naglašavamo da one sigurno neće biti donesene na štetu učenika ili njihovih mogućnosti za nastavak obrazovanja.

U tom duhu, molimo roditelje za strpljenje i suradnju.

IZVOR:

<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Upute-za-vrednovanje/Upute%20za%20vrednovanje%20i%20ocjenjivanje%20tijekom%20nastave%20na%20daljinu.pdf>